

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Kommuner med livskraftigt företagsklimat behåller och lockar unga visar svensk rapport
  - Finns det ”lokal” och ”regional” befolkning på den storstadsnära landsbygden?
  - Byarna med i nationellt sysselsättningsprojekt
  - Hur sköts naturresurserna i dagens värld? – kursen *Naturresurspolitik och förvaltning* inleds i mars vid ÅA i Vasa
  - SYTY söker projektarbetare för grannhjälpprojekt
  - Läs även detta: **Alliansen Grupp 158 lobbar för områden med låg population*
*Sysselsättningsfrågor och byahövdingarnas arbetsback på agendan när byarörelsen samlas till rådslag i Riihimäki **Landsbygdsutvecklare med destination Svenskfinland – 16 utexaminerade från Yrkesakademien i Österbotten* **Carina Storhannus leder projektet Lokal serviceutvärdering och -utveckling*
-

KOMMUNER MED LIVSKRAFTIGT FÖRETAGSKLIMAT BEHÅLLER OCH LOCKAR UNGA VISAR SVENSK RAPPORT

Förra året presenterade Svensk Näringsliv en rapport där det konstaterades, att utan invandring kommer befolkningen i närmare hälften av Sveriges kommuner att minska med mer än tio procent fram till år 2016. Att bryta denna negativa utveckling är svårt, emedan en krympande befolkning skapar onda cirklar. När människorna flyttar ifrån en kommun minskar kunderna för företagen. Det här leder till färre arbetstillfällen och minskade skatteintäkter, vilket gör det svårt att behålla kvalitén i den offentliga servicen. Orter med få lediga jobb och begränsad offentlig service attraherar inte inflyttare, vilket ytterligare förstärker befolkningsminskningen. Kommuner med minskande befolkning måste agera snabbt. För en långsiktig lösning skulle det gälla att attrahera den yngre befolkningen som kan förväntas arbeta och bidra med skatteintäkter. Utmaningen är att både få de yngre, som vuxit upp i kommunen, att stanna kvar och locka till sig inflyttningar från personer som nyligen börjat sitt yrkesliv. Svenskt Näringsliv har därför genomfört en statistisk analys av vilka faktorer som påverkar befolkningsutvecklingen i åldrarna 18-40 år, bl.a. kommunala satsningar på kultur och fritid, barnomsorg, skola, samt företagsklimat. Rapporten *Faktorer som påverkar befolkningsstillväxten av unga individer i olika kommuntyper* visar några tydliga slutsatser: Unga människor vill bo där andra unga människor bor. Oavsett offentlig service och företagsklimat har de stora städerna en bättre utveckling än de mindre orterna på glesbygden. Att marknadsföra små kommuner med hjälp av närhet till naturen och kultursatsningar, ökar inte tillströmningen av barnfamiljer. Det är tillgången på jobb som är avgörande. Vidare har de områden kommunpolitikerna väljer att prioritera en effekt på befolkningsutvecklingen bland de yngre. Ju högre ranking kommunen har i undersökningen av företagsklimatet, desto bättre har befolkningsstillväxten varit. Oavsett om det handlar om glesbygds-, pendlarkommuner, stora städer eller andra grupper, kvarstår detta samband. Däremot finns det

inga statistiskt säkerställda samband mellan satsningarna på skolor, barnomsorg eller kultur/fritid kontra utvecklingen av antalet unga i kommunen. Kulturlivet, personaltätheten i skolan och barnomsorgen kan vara hur bra som helst, men finns det inte många arbetstillfällen, och inom olika branscher, kommer kommunen ändå att avfolkas. *Uppgifterna är från Svenskt Näringslivs hemsida och Norrköpings Tidningars nätupplaga på adresserna http://www.svensknaringsliv.se/fragor/lokalt_foretagsklimat/article72169.ece respektive <http://www.nt.se/tidningsdebatt/artikel.aspx?articleid=4876330>. Rapporten finns på adress http://www.svensknaringsliv.se/multimedia/archive/00016/Faktorer_som_p_verka_16484a.pdf.*

FINNS DET "LOKAL" OCH "REGIONAL" BEFOLKNING PÅ DEN STORSTADSNÄRA LANDSBYGDEN?

Frågan om de som bor på landsbygden kan karaktäriseras som lokal- respektive regionalbefolkning, har uppmärksammats i Mälardalsregionen, Sverige på senare år. Man tänker sig att de två kategorierna har mycket gemensamt genom att de bor på landet. Men samtidigt skiljer de sig åt genom t.ex. sina livsmönster, där lokalbefolkningen skulle röra sig mer lokalt, kanske genom att arbeta, handla och utöva fritidssysselsättningar relativt lokalt, medan regionalbefolkningen karaktäriseras av att jobba på större avstånd från hemmet och ofta pendla till de större städerna i regionen. Kopplingen var man bor och jobbar, är alltså en nyckelfråga. En vanlig föreställning är att dessa båda "befolkningsgrupper" värderar den storstadsnära landsbygden på olika sätt och att det sålunda är en källa till potentiella konflikter mellan dem. Genom att undersöka orsaker till bosättningen på landsbygden och på vilket sätt boendet är kopplat till var arbetsplatsen ligger, kan man nysta vidare i frågan om lokal- och regionalbefolkningen. I regionen Uppsala, Stockholms och Södermanlands län blir det särskilt relevant att förhålla sig till hur de större städerna inom (och även strax utanför) regionen utgör starka koncentrationer av arbetsplatser. En studie av Länsstyrelsen i Södermanlands län visar att inflyttningen till de stockholmsnära kommunerna Strängnäs, Gnesta, Trosa, samt Eskilstuna under slutet av 1990-talet i högre grad var boenderelaterad än motsvarande inflyttning till exempelvis Nyköping och Oxelsund, som i stället varit mer arbetsrelaterad (Länsstyrelsen i Södermanlands län, 2002). I en annan studie om inflyttning på Mälardalens landsbygd (Stenbacka, 2001) betonar de som flyttat till landsbygden närmast de stora städerna framförallt det geografiska läget och goda kommunikationer som öppnar för en regional arbetsmarknad. De som flyttat längre ut på landsbygden betonar i större utsträckning kvaliteter på de platser dit man flyttar. Undersökningen pekar även på ett mer "öppet" socialt klimat inom områdena närmast de större städerna, medan det sociala klimatet på landsbygden längre bort från de stora städerna beskrivs som mer "slutet". Även i Helsingforsregionen pekade en intervjustudie med nyinflyttade hushåll på den storstadsnära landsbygden i regionen på att man kan se drag av lokal- respektive regionalbefolkning. Man kan vara både regional- och lokalbefolkning samtidigt; genom arbetslivet och kommersiell service har man en regional arena, medan mycket av det sociala vardagslivet utspelar sig mer lokalt. Sedan finns bland dem som bor på den storstadsnära landsbygden åtminstone ytterligare en dimension genom dem som är fritidsboende. Kanske kan den här kategorin av boende ses som en variant av regionalbefolkningen, eftersom det ofta är personer som vanligtvis bor och arbetar i regionens större städer. För att få en mer systematisk diskussion kring frågeställningen om lokal- och regionalbefolkning, anordnades en fokusgrupp⁵ med deltagare från olika delar av den storstadsnära landsbygden i regionen. Summerar man fokusgruppsdiskussionen om lokal- och regionalbefolkning med information som även framkommit i andra intervjuer i undersökningen och med diskussioner med referensgruppen, kan man se att det inte finns någon entydig definition för vad lokal- och regionalbefolkning är. Man kan skönja två huvudföreställningar, där den ena bygger på om man har en historisk

förankring i den landsbygd där man bor och den andra som bygger på var man arbetar i förhållande till var man bor. *Uppgifterna ingår i rapporten Storstadsnära landsbygd i regional utvecklingsplanering, utgiven av Regionplane- och trafikkontoret vid Stockholms läns landsting. Rapporten hittas under webbadress http://www.rtk.sll.se/MOSS-dokument/Publikation/Publikationer_Rapport_4_2008_Storstadsnara_landsbygd.pdf.*

BYARNA MED I NATIONELLT SYSSELSÄTTNINGSPROJEKT

Regeringen har avgett sin proposition till Riksdagen om en första tilläggsbudget för år 2009. I det här stimulanspaketet finns det tilläggspengar för bl.a. breda sysselsättningsprojekt. Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) har nu i snabb takt sökt sysselsättningspolitiskt stöd för ett nationellt sysselsättningsprojekt *Kylien valtakunnallinen työllistämispolku*. SYTY:s ansökan, som lämnats till arbets- och näringsministeriet, är ett nationellt koordineringsprojekt med tillhörande projekt i landskapen. De regionala byaorganisationer som kommer med, söker finansiering direkt från sin egen TE-central. För SYTY:s projekt söks finansiering (från arbets- och näringsministeriet) för koordinering och utbildning i stödandet av projekt och projektens nätverksbildande i landskapen. Huvudmålet med projektet är att stöda de som skall sysselsättas, så att de genom projektets ”sysselsättningsbana” och utbildning kan långvarigt återvända till arbetslivet. De som i praktiken sköter om förverkligandet är byaorganisationerna och byaombuden, samt deras ihopsamlade nätverk för aktörer. Man kommer att fördjupa sig i sysselsättningsfrågan under byarnas rådslag, *Kylätoiminnan neuvottelupäivät*, i Riihimäki 20-21.3 (se under Läs även detta). *Uppgifterna är från SYTY:s nyhetsbrev Suomen Kylätoiminta ry:n ajankohtaistiedote 1/2009.*

HUR SKÖTS NATURRESURSERNA I DAGENS VÄRLD? – KURSEN

NATURRESURSPOLITIK OCH FÖRVALTNING INLEDS I MARS VID ÅA I VASA

Hur naturresurserna i dagens värld sköts och vilka utvecklingstendenser vi kan räkna med att möta i framtiden, ventileras mera detaljerat på kursen *Naturresurspolitik och förvaltning* (5 sp) 11.3-29.4, onsdagar kl. 13-16. Målet är att presentera och analysera aktuella frågor inom dagens naturresurspolitik och förvaltning. Under kursen tar man upp naturresursfrågor både ur finländska, europeiska och internationella perspektiv. En central tendens i både nordisk och internationell resurspolitik är att decentralisera beslutsfattandet och öka medborgarnas deltagande i beslut, vilka berör resurserna i den egna regionen eller på lokal nivå. Kursdeltagarna får också information om hur förvaltningen av vattenområden sköts och hur skogsförvaltningen är uppbyggd. Kursen behandlar även centrala teoretiska frågor inom naturresurspolitiken med konkreta exempel från den österbottniska kustregionen. Teman är följande:

Tema 1. Trender och tendenser i naturresurspolitik och förvaltning: governance-teori och adaptiv planering

Tema 2: Vatten resursförvaltningen: EU:s ramdirektiv för vatten och finsk vattenlagstiftning

Tema 3: Skogsförvaltningens utveckling med METSO-programmet

Tema 4: Hållbar jordbruksutveckling

Tema 5: Nya idéer om resursplanering i kustområden

Anmälan till kursen skall göras senast 12.3 via MinPlan (användarnamn och lösenord) under webbadressen <https://minplan.abo.fi/minplan/>. Närmare information om kursen ger miljökoordinator Merja Mäensivu vid ÅA i Vasa på tel. 06-324 7135 eller e-mailadress merja.maensivu@abo.fi. För info om landsbygdsstudier och kursprogram se webbadressen <http://www.abo.fi/student/landsbygdsstudier>.

SYTY SÖKER PROJEKTARBETARE FÖR GRANNHJÄLPSPROJEKT

Penningautomatföreningen (RAY) har beviljat Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) projektstöd för år 2009. Genom det här stödet söker man nu två projektarbetare på visstidsanställning till grannhjälpprojektet *Kylä auttaa ja välittää kriisissä*. Den ena tjänsten är en heltidsanställd *projektledare/regionaktivator* med placering vid SYTY:s kansli i Suomusjärvi och målområde Egentliga Finlands landskap. Den andra tjänsten är en deltidsanställd (50 procent) *regionaktivator* med placering i Lapplands landskap. För *projektledaren* krävs lämplig examen, fullständiga kunskaper i finska samt goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska, erfarenhet av projektadministration och gärna kännedom om byaverksamhet och Egentliga Finlands landskap. *Regionaktivatorn* med placering i Lappland förutsätter lämplig examen, fullständiga muntliga och skriftliga kunskaper i finska, samt kännedom om Lapplands landskap, bya- och stödverksamhet. För båda tjänsterna är det en fördel om man har erfarenhet av krisarbete och frivilliggruppernas insamling och utbildning, kunskap i engelska, samt god samarbetsförmåga och datakunskaper. Båda tjänsterna kan skötas delvis som distansarbete. Projektet startar i mars-april 2009 och beräknas preliminärt pågå i tre år. Ansökningshandlingarna skall vara framme senast 27.2 kl. 16.15. E-mailadressen är tuomas.perheentupa@kylatoiminta.fi eller per post Suomen Kylätoiminta ry, Meijeritie 2, 25410 Suomusjärvi. Tilläggsuppgifter ger SYTY:s ordförande, professor Eero Uusitalo på tel. 040 541 9916, generalsekreterare Risto Matti Niemi på tel. 050 599 5229 eller utvecklingschef Tuomas Perheentupa på tel. 050 592 2726. *Uppgifterna om projektjänsterna finns (på finska) på SYTY:s hemsida under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi!/file/id3826/files/attachment/PaikkojaavoinnaSYTYssa.doc>.*

LÄS ÄVEN DETTA

Alliansen Grupp 158 lobbar för områden med låg population

Grupp 158 är en paraplyallians som har som mål, att områden med permanent naturliga eller demografiska handikapp bättre integreras i den Europeiska unionen. Bland Mepparna i EU-parlamentet vill man skapa en kärngrupp som kan arbeta för alla dessa regioner. Gruppen har fått sitt namn från Lissabon-fördragets 158 paragraf, enligt vilken EU måste visa särskild hänsyn till öar, berg och regioner med låg population. Grupp 158 försöker höja profilen på områden som t.ex. små öar med 400000 bosatta människor. Inom alliansen borde Euromontana/ESIN/CPMR och INSULEUR gå samman för att uppnå någon betydande förändring. *Uppgifterna är från årets första nyhetsbrev för Finlands Öar – Suomen Saaret (FÖSS), vilket finns under adress <http://www.foss.fi/finlands-oar/meddelanden/2009-02-25-nyhetsbrev/>. Se även ESIN:s (European Small Islands Networks) hemsida på adressen <http://www.europeansmallislands.net/>.*

Sysselsättningsfrågor och byahövdingarnas arbetsback på agendan när byarörelsen samlas till rådslag i Riihimäki

Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) ordnar rådslag, *Kylätoiminnan neuvottelupäivät*, för de regionala byaorganisationerna 20-21.3 i Riihimäki på Next Hotel Linnea (<http://www.nexthotels.fi/hotellimme/linnea/yhteystiedot>). Dagarna är ämnade för de regionala byaorganisationernas förtroendevalda, byaombuden, andra tjänstemän, samt även för regionala och kommunala byaombud. Den andra diskussionsdagen hålls på lördag, så att även förtroendevalda har möjlighet att delta. Ämnen för dagarna är bl.a. byaverksamhetens sysselsättningsfrågor och presentation av byahövdingarnas arbetsback. *Inbjudan, program och anmälningsblankett (anmälan senast 9.3) finns under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi!/file/id3827/files/attachment/Kylatoimijoidenneuvottelupaivat20.-21.3.2009>.*

doc. Tilläggsuppgifter om konferensen, som håll på finska, fås av Raija Tuppurainen på mobil 045 133 5391 och Tuomas Perheentupa på mobil 050 592 2726.

Landsbygdsutvecklare med destination Svenskfinland – 16 utexaminerade från Yrkesakademin i Österbotten

Om du vill träffa en person som på svenska avlagt *Specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden*, skall du röra dig i Österbotten, Östra Nyland, Åboland eller på Åland. Det kan med stor sannolikhet vara en verksamhetsledare för en förening, en 4H-ledare, en projektledare eller till och med en småföretagare. *Specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden* är just till för dig som på landsbygden jobbar med utveckling i olika former. Vid Yrkesakademin i Österbotten har landsbygdsutvecklare nr 16 utexaminerats, vilket firades (tillsammans med ett antal andra utexaminerade landsbygdsutvecklare) i samband med Road Show-turnéns tillfälle 16.2 vid skolan. Mer information om examen finns under webbadressen http://www.yrkesakademin.fi/swe/Utbildning_for_vuxna/Utbildningar/Naturbruk_och_miljo/Specialyrkesexamen_for_utvecklare_av_landsbygden.155.html. Man kan även kontakta fortbildningsplanerare Christel Holmlund-Norren på e-mailadress christel.holmlund-norren@yrkesakademin.fi.

Carina Storhannus leder projektet Lokal serviceutvärdering och -utveckling

I och med att den pågående kommun- och servicestrukturreformen överlag kommer att medföra färre och större kommuner – större enheter som producerar samhällsservice – har Svensk Byaservice startat pilotprojektet *Lokal serviceutvärdering och -utveckling* (LUU) med tre syften: att finna relevanta mätmetoder för samhällsservice, att genomföra en pilotstudie i utvalda byar och att samla de lokala erfarenheterna i en handbok. Projektledare från 1.3 är Carina Storhannus, som fram till 31.8 jobbar deltid (80 procent) för projektet vid sidan av jobbet som verksamhetsledare på Aktion Österbotten. Carina har erhållit deltidstjänstledigt på 80 procent från Akiton Österbotten. Projektstarten för LUU, som fått Leader-finansiering från Aktion Österbotten, skedde 1.10.2008. Projektet pågår fram till sista augusti.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
